

Datum raad	: 9/10 september 2014	Datum RA-O	: 26 augustus 2014
Agendapunt	: 12	Datum B&W	: 12 augustus 2014
Volgnummer	: 14.108	Programma begroting	: 7 (Wmo)
Gewijzigd voorstel	: ja	Productnummer	: 6408 (transitie AWBZ/Wmo)
Portefeuillehouder	: W. Gradus		

Adviesnota raad

Vaststellen beleidsplan 'Uitbreiding van de Wmo'

Samenvatting

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt uitgebreid met een aantal nieuwe taken. Deze wet treedt in werking op 1 januari 2015 en vervangt de Wmo van 2007. Het is aan de gemeenteraad om een plan vast te stellen met betrekking tot het door het college van burgemeester en wethouders te voeren beleid ten aanzien van maatschappelijke ondersteuning. Dit beleid is opgenomen in het beleidsplan 'Uitbreiding van de Wmo' (bijlage 1).

In het beleidsplan wordt ingegaan op het lokale beleidskader, enerzijds voor het vormgeven en inkopen van de nieuwe taken, anderzijds voor het oppakken van de transformatie. Het beleidskader wordt opgebouwd langs de bestaande kaders die nog steeds voldoen en aangevuld met uitgangspunten specifiek voor de Wmo. Voor wat betreft de bestaande kaders worden de kaders bedoeld van maatschappelijke participatie 2012-2015 en de relevante uitgangspunten van het coalitieprogramma 2014-2018.

Omdat het om het invoeren van een omvangrijk nieuw takenpakket gaat, moet het beleidsplan beschouwd worden als een dynamisch startdocument dat aan herijking onderhevig is naar aanleiding van ontwikkelingen in de meerjarige transformatie. De transformatie wordt met partners uit het brede veld van welzijn en zorg opgepakt, te beginnen in 2015 dat als overgangsjaar gezien moet worden.

Beslispunten

1. Het beleidsplan 'Uitbreiding van de Wmo' vast te stellen.

Inleiding

De Eerste Kamer heeft op 8 juli 2014 ingestemd met de 'nieuwe' Wmo, de Wmo 2015. Deze wet treedt in werking op 1 januari 2015 en vervangt de 'oude' Wmo van 2007. Deze verandering van de Wmo wordt ook wel de transitie AWBZ/Wmo genoemd. De Wmo 'van gemeenten' wordt uitgebreid met een aantal taken 'van het rijk' die vanuit de AWBZ gedecentraliseerd overkomen.

De nieuwe Wmo (artikel 2.1.2) bepaalt dat de gemeenteraad periodiek een beleidsplan moet vaststellen, voor het eerst vóór 1 november 2014.

Relevante (wettelijke) beleidskaders

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- Kadernota maatschappelijke participatie 2012-2015;
- Coalitieprogramma 2014-2018.

Beoogd effect

Vanaf 1 januari 2015 zijn er passende en actuele lokale beleidskaders en uitgangspunten voor de invoering van de transitie AWBZ/Wmo en voor het monitoren en sturen tijdens de transformatie.

Argumenten

1.1 Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad om een beleidsplan vast te stellen, ter uitvoering door het college

De Wmo bepaalt dat de gemeenteraad periodiek een beleidsplan over maatschappelijke ondersteuning moet vaststellen. Omdat de vernieuwde Wmo op 1 januari 2015 in werking treedt, moet hiervoor voor het eerst een beleidsplan worden vastgesteld vóór 1 november 2014. De uitvoering ervan ligt in handen van het college.

1.2 Bestaande lokale beleidskaders en uitgangspunten zijn, aangevuld met enkele specifieke uitgangspunten voor de transitie AWBZ/Wmo, nog steeds passend als beleidskader voor de invoering en doorontwikkeling van de Wmo

Het beleidsplan bouwt voort op de bestaande kaders voor maatschappelijke participatie 2012-2015 en de relevante uitgangspunten van het coalitieprogramma 2014-2018. Voor de invoering en doorontwikkeling van de Wmo is dit beleidskader nog steeds passend, aangevuld met enkele uitgangspunten specifiek voor de transitie AWBZ/Wmo.

Er is bewust niet gekozen voor een gedefinieerde afbakening van de periode waarop dit beleidsplan betrekking heeft. Veel openstaande vragen zijn momenteel nog niet concreet te beantwoorden. Gaandeweg de transformatiefase zal blijken in hoeverre dit beleidskader voldoet en passend is, en of een volledig integraal beleidskader voor het gemeentelijk sociaal domein, bestaande uit ondersteuning (Wmo), jeugd (Jeugdwet en Passend Onderwijs) en werk (Participatiewet), nodig is.

Samengevat is dit de beleidsrichting van het beleidsplan:

Beleidsuitgangspunt	Bron
<ul style="list-style-type: none">• Het individu centraal;• Uitgaan van de eigen kracht van mensen;• Op zoek gaan naar mogelijkheden, niet naar beperkingen;• Integrale aanpak in zes domeinen (participatiewiel);• Zelfoplossend vermogen aanspreken;• Verbinden van het bestaande, waarderen wat er is;• Professioneel aanbod sluit aan bij informeel netwerk/initiatief;• Bijdragen naar vermogen.	Kadernota voor maatschappelijke participatie 2012-2015
<ul style="list-style-type: none">• Blijvende aandacht en een sociaal vangnet voor kwetsbare inwoners die hulp nodig hebben;• Kwetsbare inwoners en hun omgeving worden ondersteund op basis van één plan voor het hele huishouden en met één regisseur;• De inzet van ondersteuning is vraaggestuurd en wordt regelarm uitgevoerd op het niveau van de woonservicezone of de wijk;• De ondersteuning die wordt ingezet is voor inwoners betaalbaar en wordt naar tevredenheid van inwoners adequaat en op basis van goede kwaliteit ingezet;• In de toegang wordt geïnvesteerd in een goede en integrale probleem- en oplossingsanalyse;• Het lokale minima- en armoedebeleid draagt eraan bij dat inwoners actief mee kunnen doen aan de samenleving;• Zelfredzaamheid en eigen kracht zijn belangrijke instrumenten;	Coalitieprogramma 2014-2018

<ul style="list-style-type: none">• Actieve participatie, in de vorm van mantelzorg en vrijwilligerswerk, wordt sterk gestimuleerd;• Ideeën en initiatieven voor respijtzorg worden ondersteund;• De rijksbijdrage voor het sociale domein is maatgevend waardoor uit eigen middelen niet bijgepast hoeft te worden (principe van budgettaire neutraliteit);• Het jaar 2015 is een overgangsjaar vanwege lopende verplichtingen.	
<ul style="list-style-type: none">• Inwoners die nu op basis van de AWBZ voor begeleiding in aanmerking komen, zullen het bij de overgang naar de Wmo zonder ondersteuning niet redden;• We doen zoveel mogelijk recht aan de principes van eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en regie over het eigen leven;• De toegang en toewijzing tot ondersteuning sluit aan bij de basisstructuur van eigen kracht, het sociaal netwerk van inwoners en vrij toegankelijke voorzieningen;• Het verkrijgen van hulp heeft -indien nodig- voorrang op het samenstellen van een passend ondersteuningsarrangement;• We richten ons op preventie en vroegsignalering om inzet van zwaardere en langdurige vormen van ondersteuning te voorkomen;• We zien aanbieders en maatschappelijke organisaties als onze partners bij de transitie en transformatie;• Inwoners moeten zoveel mogelijk in Veldhoven terecht kunnen voor begeleiding;• Integratie tussen inwoners uit verschillende doelgroepen is in individuele gevallen mogelijk;• Ondersteuning wordt in samenhang met andere voorzieningen geboden;• Tegemoetkoming bij meerkosten door chronische ziekte of handicap enkel voor inwoners met een laag inkomen;• We achten ons niet verantwoordelijk voor het betalen van frictiekosten.	Beleidsplan Wmo, aanvullende specifieke uitgangspunten voor transitie AWBZ/Wmo

Verder is het beleidsplan bedoeld om de huidige stand van zaken en de voortgang van de transitie AWBZ/Wmo weer te geven, inzicht te geven in de financiële kaders en het scheppen van een kader voor het opstellen van de verordening.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Waar de Wmo 2015 in Veldhoven precies gaat uitkomen, is nog onduidelijk.

De nieuwe gemeentelijke taken op het sociale domein zijn omvangrijk en in korte tijd moet veel georganiseerd worden. Het implementeren van het nieuwe Wmo-takenpakket is daarom vooral veel 'technisch' regelwerk om op 1 januari 2015 klaar te zijn. Dit heeft nu prioriteit. Daarnaast is er een transformatie-opgave vanwege de korting op het Wmo-budget voor bestaande en nieuwe taken. Uitgangspunt hiervoor is 'beter passend, voor minder'. Deze opgave, die overigens voor alle transitie's geldt, wordt opgepakt in samenspraak met inwoners, mantelzorgers, vrijwilligersorganisaties/verenigingsleven, professionele welzijn- en zorgaanbieders en het bedrijfsleven. Het is een gegeven dat transformeren tijd kost en dat de ombuiging van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving zich tijdens de transformatie moet ontwikkelen. Het resultaat en de tijd die dit kost, is daardoor moeilijk in te schatten.

Financiën

Aan het vaststellen van het beleidsplan zijn geen directe financiële consequenties verbonden. Het beleidsplan geeft echter wel het financiële kader (budget, risico's en beheersmaatregelen) weer waarbinnen de nieuwe taken van de Wmo uitgevoerd moeten worden. Uitgangspunt daarbij is dat de rijksbijdrage in Veldhoven maatgevend is.

Via de reguliere planning en control cyclus (kwaraps, begroting, jaarrekening), wordt beleidsinhoudelijke en financiële informatie over de uitvoering van de Wmo 2015 gedeeld met de gemeenteraad, zodat zij haar controlerende rol kan pakken.

Om de invoering van de nieuwe taken te monitoren en te sturen wordt -naast de bestaande instrumenten- een nieuw, aanvullend instrument ontwikkeld waarmee periodieke inzichten en analyses gemaakt kunnen worden van de afwijkingen. De gemeenteraad wordt nader geïnformeerd en betrokken bij de ontwikkeling van dit nieuwe instrument.

Communicatie en samenspraak

Omdat er voor inwoners veel gaat veranderen, wordt in het beleidsplan uitgelegd welke communicatiestrategie daarbij gebruikt gaat worden.

De uitgangspunten van samenspraak worden in het beleidsplan gecombineerd met de wettelijke verantwoordelijkheid die gemeenten hebben om inwoners vroegtijdig bij beleid te betrekken (in de wet wordt dit cliëntparticipatie genoemd). Ter voorbereiding op de transformatie die in 2015 prominent aan de orde komt en in brede samenspraak gaat verlopen, wordt de inspraakprocedure voor dit beleidsplan zeer ruim gepland. In de periode van 15 augustus tot 1 november 2014 ligt het plan ter inzage. Over de reacties die hierop binnen komen, wordt uw raad geïnformeerd met een informatienota zodat dit meegewogen kan worden bij uw oordeel- en besluitvormende vergaderingen. Daarnaast worden deze reacties meegenomen bij het uitwerken van de samenspraak in het kader van de transformatie. Over deze uitwerking wordt uw raad nader geïnformeerd en betrokken.

Het betrekken van de Wmo-raad is nu niet mogelijk, omdat zij haar opdracht terug heeft gegeven aan het vorige college. Nieuwe beleidsvoorstellen zullen in de toekomst voorgelegd worden aan een brede participatieraad (voorlopige werktitel).

Uitvoering / planning

Leidend voor de planning voor het vaststellen van het beleidsplan is de datum van 1 november 2014, die wettelijk bepaald is. Het beleidsplan is tevens een kader voor het opstellen van de verordening, die eveneens aan uw gemeenteraad wordt voorgesteld om vast te stellen vóór 1 november 2014; gepland voor de raadsvergaderingen van 23 september (oordeel) en 7 oktober (besluit) 2014.

In het beleidsplan wordt aandacht besteed aan welke voorbereidingen in 2014 getroffen zijn om op 1 januari gereed te zijn voor de uitvoering van de nieuwe Wmo-taken. Twee belangrijke en omvangrijke focuspunten daarbij zijn de inkoop van de maatwerkvoorzieningen begeleiding en het organiseren van de toegang voor en toewijzing van maatschappelijke ondersteuning. De planning van de inkoop en de toegang richt zich op 1 november 2014 (resultaat inkoop: getekende overeenkomsten tussen gemeente en aanbieders; toegang: steeds intensiever proefdraaien). De definitieve afronding van de inkoop vindt pas plaats nadat de raad een besluit over het beleidsplan heeft genomen.

Bijlage

- 1 Beleidsplan 'Uitbreiding van de Wmo'

Resultaat van de behandeling in de oordeelsvormende raad

De oordeelsraad adviseert het voorstel ongewijzigd als bespreekstuk te agenderen voor de besluitraad op 9 september 2014.

In de 'reactie college' zal in worden gegaan op een aantal gestelde vragen. Een aandachtspunt is hoe het beleidsplan ter actualisatie of herijking naar de raad gaat. Wethouder Gradus zegt toe dat de Nota Participatieraad en de Nota Monitoring beleidsplan Wmo voor 1 januari 2015 naar de raad toekomen. In de Nota Monitoring wordt ingegaan op de aspecten waarop gemonitord wordt en welke rol de raad hier bij heeft).

Hij zegt toe dat er medio 2015 een Nulmeting komt. Hij komt terug op de vorm waarin vorm gegeven wordt aan de interactie tussen de Participatieraad en de gemeenteraad.

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

Het college vindt de onderdelen 'cliëntparticipatie' en 'monitoring' ook erg belangrijke onderdelen van de transitie AWBZ/Wmo, omdat er door de verschillende transities veel gaat veranderen rond zorg en welzijn, voor inwoners (met name die al ondersteund worden vanuit de AWBZ) maar ook voor maatschappelijke instellingen en de gemeente zelf. Omdat we gaan toegroeien naar een nieuwe situatie, is het van belang om stakeholders vroegtijdig te betrekken bij beleidsontwikkelingen ten aanzien van de nieuwe gemeentelijke verantwoordelijkheden op het terrein van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. Deze volle breedte komt daarom terug in de inrichting van een brede participatieraad. Onze denkrichting gaat verder uit naar een wisselende samenstelling van vertegenwoordigers in deze participatieraad, afhankelijk van het thema dat door de samenleving zelf danwel door de gemeente geagendeerd wordt. Uw raad heeft verzocht om in contact te komen met deze participatieraad. Dat gaan we mogelijk maken, met onderscheid naar enerzijds uw volksvertegenwoordigende en anderzijds uw kaderstellende en controlerende rol. Vóór 1 januari 2015 informeren wij uw raad over de inrichting van de brede participatieraad, waarin u ook uw suggestie terug ziet hoe de wisselwerking tussen uw raad als volksvertegenwoordiging en maatschappelijke stakeholders gefaciliteerd wordt.

Ten aanzien van 'monitoring' nemen we uw voorstel mee dat het aanvullende instrument van toegevoegde waarde moet zijn (niet meten om het meten). Hiermee wordt voorkomen dat inwoners, maatschappelijke instellingen en de gemeente moeten gaan registreren om het registreren (veel kosten in termen van tijd en geld). Vóór 1 januari 2015 leggen wij u een uitwerking voor over de contouren van de inrichting van een aanvullend monitoring-instrument; hierin komt ook terug hoe en hoe vaak uw raad wordt betrokken bij de actualisatie/herijking van het beleidsplan. Er is dan alle ruimte (tijd) om hierop te reageren, omdat dit instrument niet eerder toegepast gaat worden dan in het eerste halfjaar van 2015, omdat dan pas de eerste maatschappelijke en financiële effecten meetbaar zijn van het nieuwe beleid dat als basis dient voor de transformatie.

Naar aanleiding van de toezeggingen in de besloten raadsavond d.d. 19 augustus 2014, waarin het beleidsplan voor de fracties technisch is toegelicht, zijn enkele kleine aanpassingen gedaan in deze adviesnota en in het beleidsplan (met wijzigingen bijhouden).

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

H.J. de Ruiter
secretaris

drs. J.M.L.N. Mikkers
burgemeester